

Goed werkgeverschap en Goed werknemerschap

Presentatie Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 9 februari 2010

TNO | Kennis voor zaken

Goed werkgeverschap

Opzet van de presentatie

1. Achterliggend onderzoek van TNO

- Onderzoek naar de stand van zaken
- Onderzoek naar determinanten en effecten
- Ontwikkeling toolbox

2. Aanpak Goed werkgeverschap

- Quickscan
- Handleiding voor het uitvoeren van een project
- Gespreksleidraad leidinggevende en medewerker
- Opzet workshop leidinggevenden

Situatie bij de Tweede Kamer

- Organisatie in beweging (steeds meer, eerder en sneller)
- Doet mee aan overheidstaakstelling (5% krimp; 28,3 fte)
- Uitbesteding van taken (schoonmaak, interne verhuizingen, inrichting van gebouwen)
- Aandacht voor de dialoog met de medewerker (tweerichting)
- Invoering gesprekcyclus (2 functioneringsgesprekken)
- Verdere ontwikkeling competentie management
- Invoering exitinterviews (te weinig ontplooiingsmogelijkheden)
- Ontwikkeling van verzuim naar gezondheidsbeleid
- Daling ziekteverzuim (van 7,5% in 2002 naar 3,9% in 2008)

Opzet en planning TNO project Goed Werkgeverschap en Goed Werknemerschap

- Fase 1:
  - enquête stand van zaken in Nederland
  - overzicht stand van zaken in EU

- Fase 2:
  - enquête naar dimensies Goed Werkgeverschap en Goed Werknemerschap, determinanten en effecten

- Fase 3:
  - instrumenten voor bevorderen Goed Werkgeverschap en Goed Werknemerschap in bedrijven
  - proef in pilots met scan en discussie bijeenkomsten

Burgerlijk wetboek (artikel 611):

*‘De werkgever en de werknemer zijn
verplicht zich als een goede werkgever
en goede werknemer te gedragen’*

Aansluitende en verwante concepten

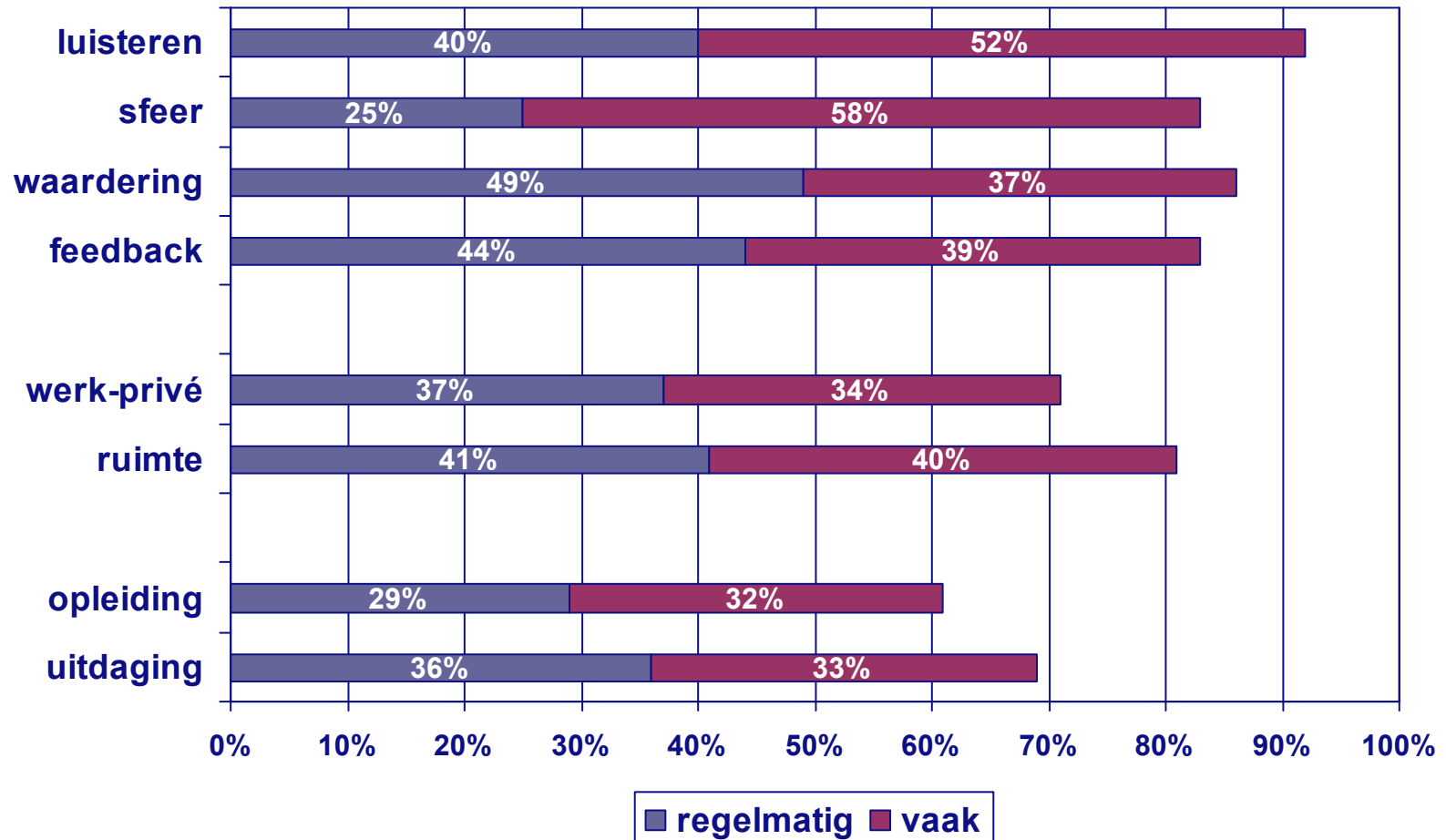
- Aansluitende theoretische concepten:
  - psychologisch contract
  - organisational citizenship behaviour
  - Vertrouwen (trust)
  - Prosociaal gedrag in ondernemingen
- Verwante concepten:
  - Maatschappelijk verantwoord ondernemen
  - Investors in people
  - Integraal gezondheidsmanagement

Goed werkgeverschap

‘het (feitelijk) gedrag van werkgevers (leidinggevenden) dat optimaal rekening houdt met de belangen en gevoelens van werknemers, vanuit de overtuiging dat dit voordeel heeft voor allen’

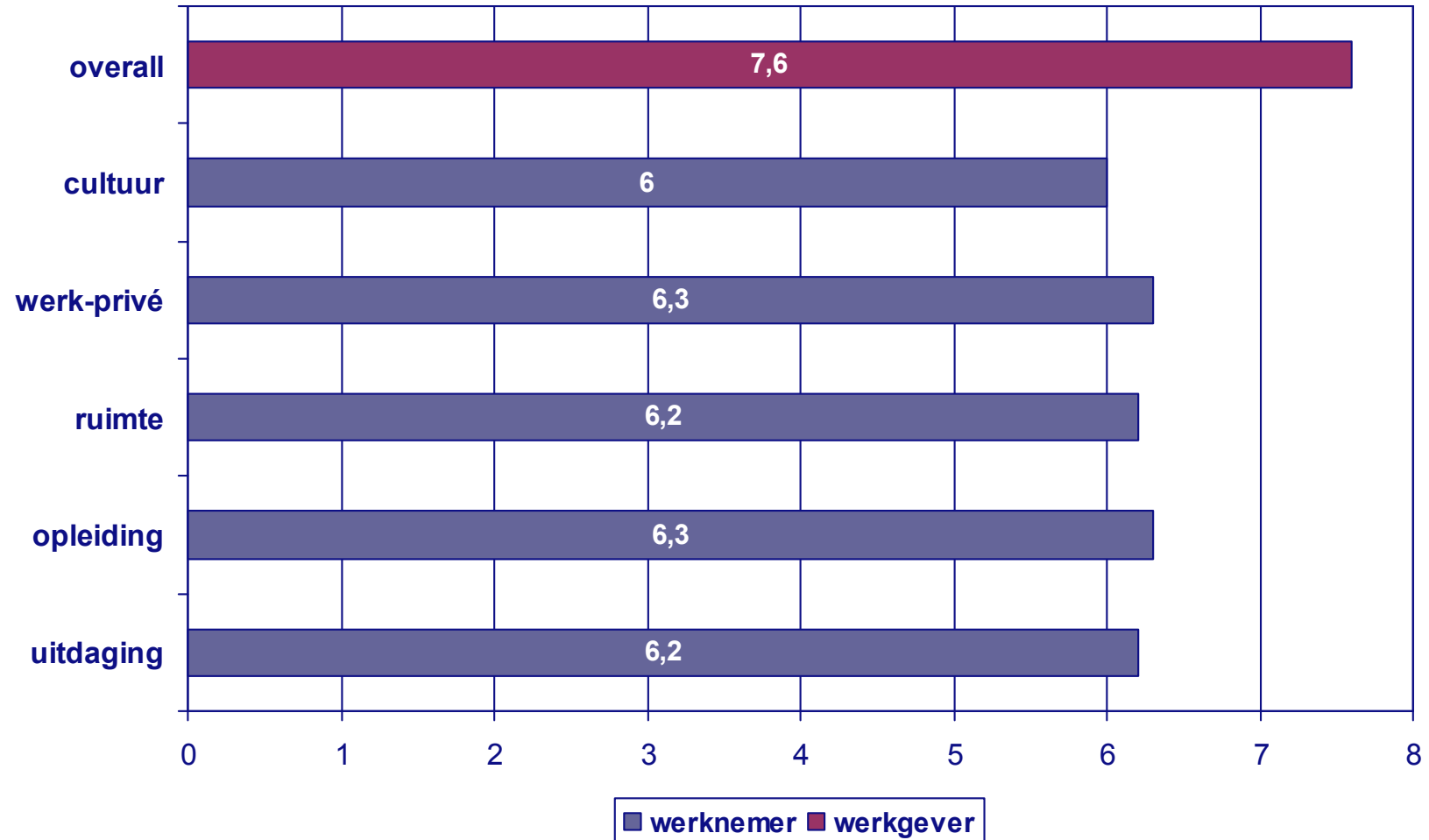
1. Open cultuur (stijl van leidinggeven en informatie)
2. Maatwerk in arbeidsrelaties (balans werk-privé)
3. Groei en ontwikkelingsmogelijkheden (inzetbaarheid)
4. Kwaliteit van de arbeid (autonomie en vakmanschap)

Oordeel over goed werkgeverschap

Rapportcijfers goed werkgeverschap

Verwachtingen van goede werkgevers tav het gedrag van hun werknemers

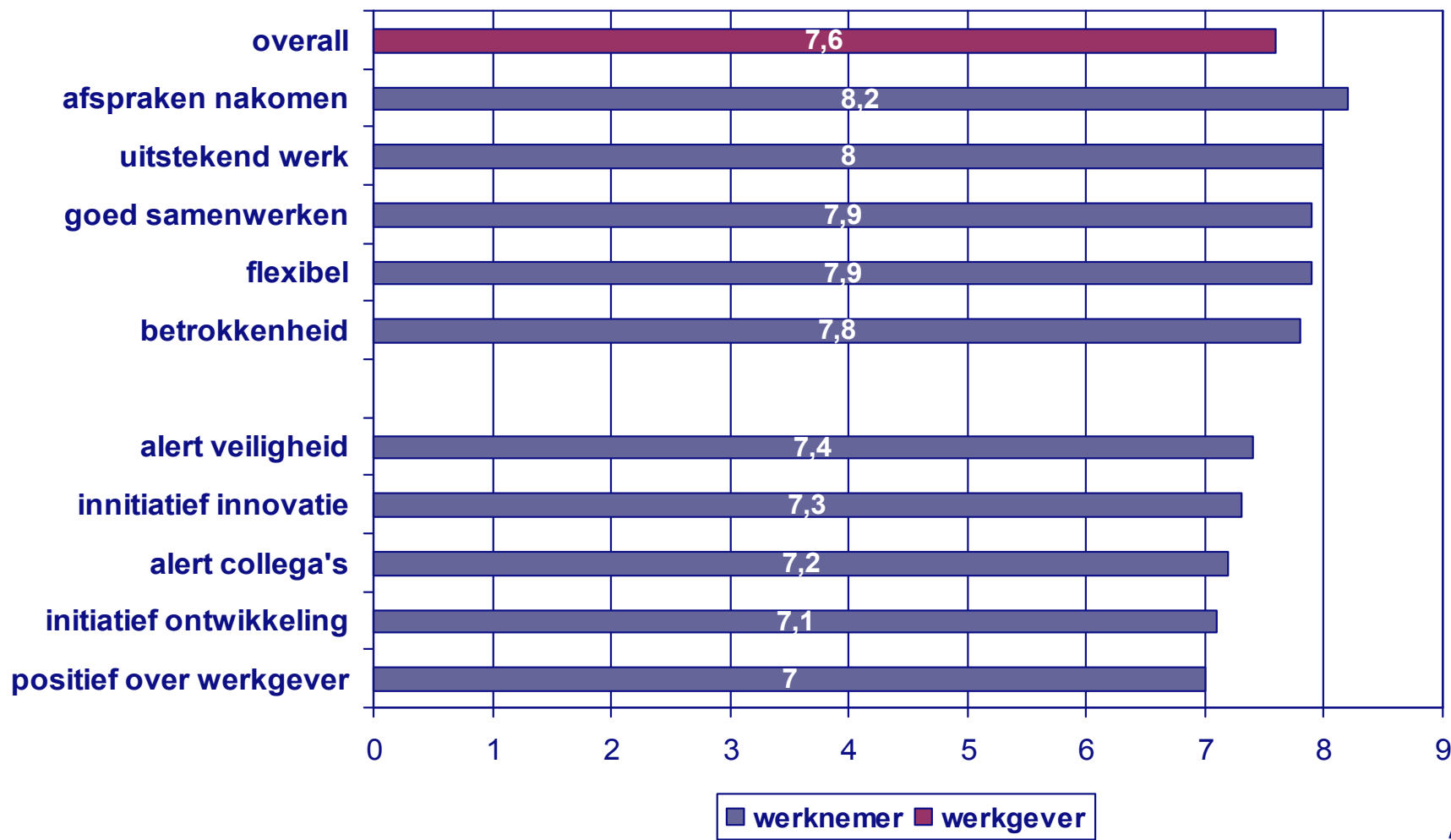
- Professioneel gedragen en bereid zijn zich verder te ontwikkelen
  - Actieve houding (ondernemer van eigen arbeid)
  - Integer, technisch vaardig en klantgericht
  - Afspraken aankomen, breed meedenken en kennis overdragen aan collega's
- Communicatief, loyaal en goede teamspelers
  - Open naar collega's en leidinggevenden
  - Colleaguealiteit, loyaliteit, integriteit
- Primair handelen vanuit belang van de organisatie
  - Bereidheid vanuit werkgeversperspectief te denken en te handelen
- Pro-actieve houding
  - Eigen verantwoordelijkheid en initiatief

Goed werknemerschap

‘het (feitelijk) gedrag van werknemers dat optimaal rekening houdt met de belangen en gevoelens van werkgevers (leidinggevenden), vanuit de overtuiging dat dit voordeel heeft voor allen’

1. Inrolgedrag
2. Extrarolgedrag

3. Werken aan eigen inzetbaarheid
4. Bewaken balans werk-privé
5. Niet-klaplopen
6. Goede werkstijl

Rapportcijfers goed werknemerschap

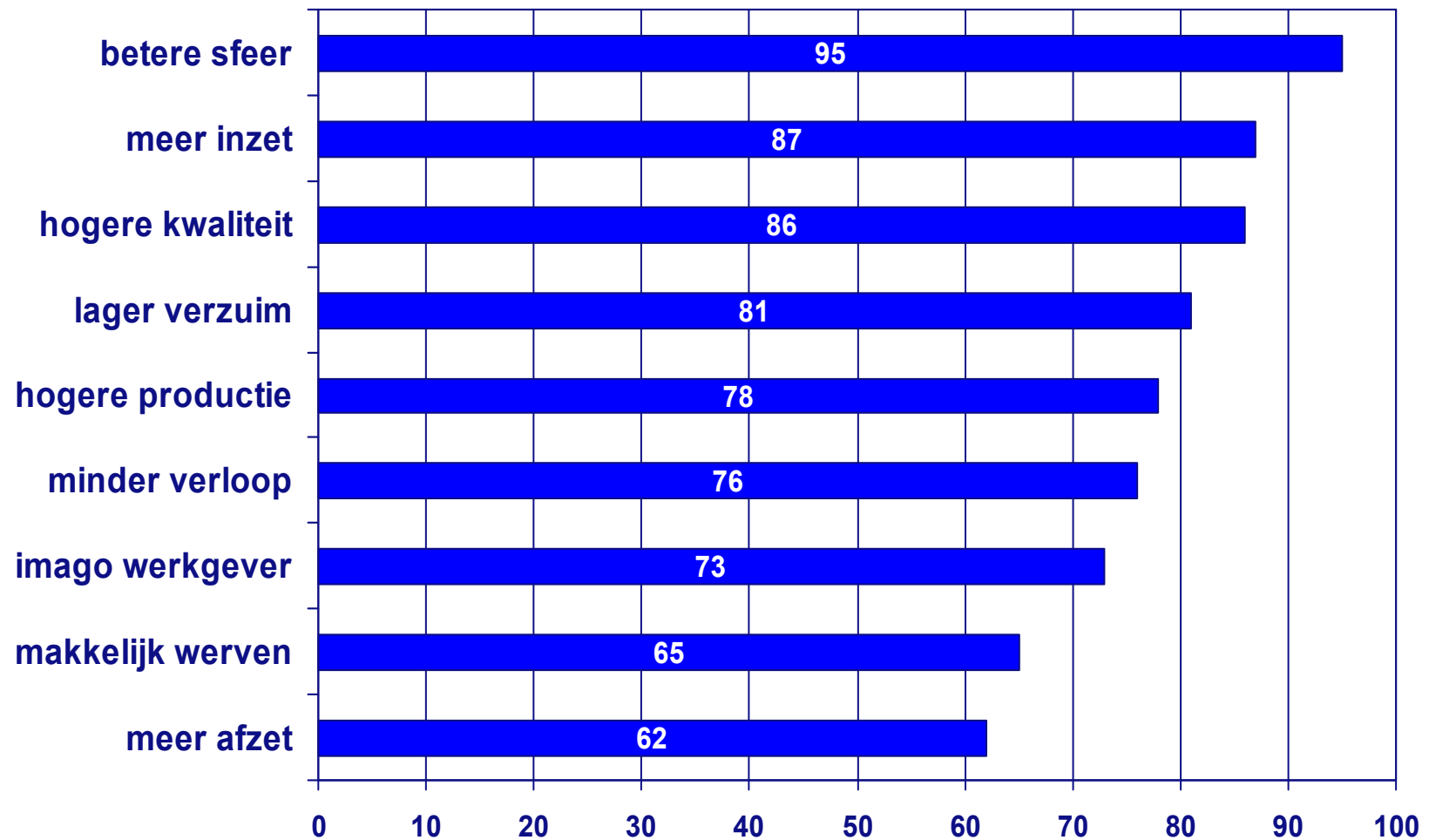

Goed werkgeverschap

9 februari 2010

Opbrengsten goed werkgeverschap (volgens werkgevers)

Effecten van goed werkgeverschap

- hogere teamproductiviteit
- verloopintentie
- emotionele uitputting
- bufferfunctie verzuim door lastige klanten

Kern van Goed werkgeverschap en Goed werknemerschap

- Feitelijk gedrag
- Rekening houden met wensen en verwachtingen
- Goed Werkgeverschap gaat vooraf aan Goed Werknemerschap
- Cultuur van vertrouwen en samenwerking
- Positieve uitkomsten voor werknemers, onderneming en samenleving

Meting van Goed werkgeverschap (gevraagd aan medewerker)

Kwaliteit van de Arbeid:

- Taakautonomie: 'Ik kan zelf beslissen wanneer ik mijn taken uitvoer'
- Teamautonomie: 'Als team kunnen we zelf het werk verdelen (wie doet wat)'.
- Vaardigheidsmogelijkheden (door het werk vereiste vakmanschap)
- Informatievoorziening: 'Hoort u van uw leidinggevende hoe goed uw product/dienst is?'

Feitelijk gedrag:

- Charismatisch leiderschap: 'Leidinggevende heeft visie en een beeld van de toekomst'.
- Loopbaanbeleid: 'Leidinggevende vraagt mij regelmatig wat ik wil bereiken in mijn werk'.
- Omgang door leidinggevende met onbalans werk-privé/gezondheid medewerker: 'Leidinggevende voelt zich verantwoordelijk voor mijn welzijn en gezondheid'.

Dimensies van Goed werkgeverschap

- *Stimuleren van inzetbaarheid van werknemers*
- *Inspirerend leiding geven*
- *Geven van informatie*
- *Voorkómen van werk-privé onbalans van werknemers*
- *Het bieden van individuele autonomie*
- *Het bieden van teamautonomie*
- *Het bieden van uitdagend werk*

Meting van Goed werknemerschap (gevraagd aan leidinggevende)

- Inzet medewerker voor eigen employability: 'Denkt na over zijn/haar toekomst in deze organisatie'.
- Omgang door medewerker met onbalans werk-privé/gezondheid: 'Zoekt actief naar oplossingen wanneer hij/zij problemen ervaart'.
- Innovatief werkgedrag medewerker: 'Zoekt nieuwe werkwijzen, technieken of instrumenten uit, die nodig zijn voor de eigen taakuitoefening'.
- Extrarolgedrag medewerker: 'Doet vrijwillig dingen die verder gaan dan wat de functie eist'.
- Klaplopen (social loafing) medewerker: 'Doet het rustig aan als er collega's in de buurt zijn om het werk uit te voeren'.

Dimensies van Goed werknemerschap

- *Zorgen voor de eigen inzetbaarheid*
- *Innovatief werkgedrag tonen*
- *Zelf voorkómen van werk-privé onbalans*
- *Iets extra's doen voor de werkgever*
- *Verantwoordelijkheid nemen*

Opzet aanpak toolbox

- Uitzetten Scan
- Rapportage
- Discussiebijeenkomsten
- En nu verder

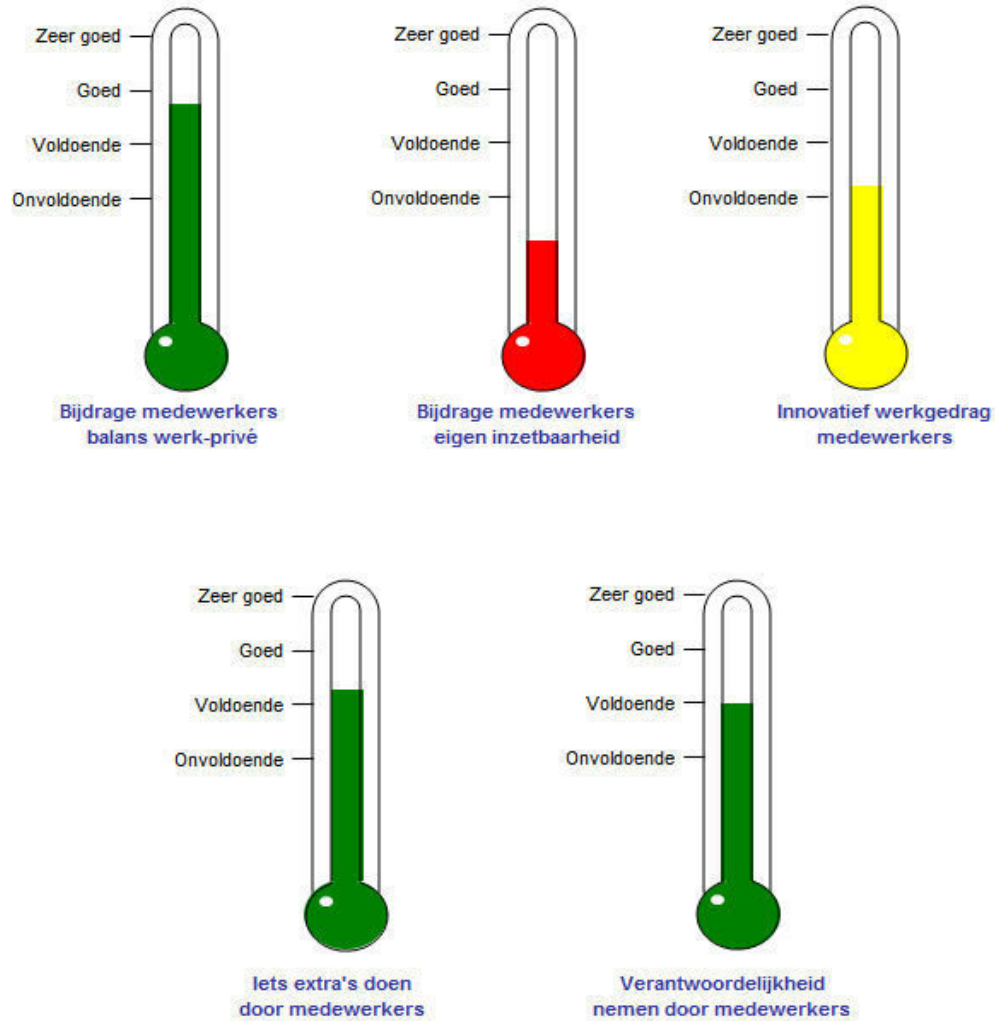

Opzet scan

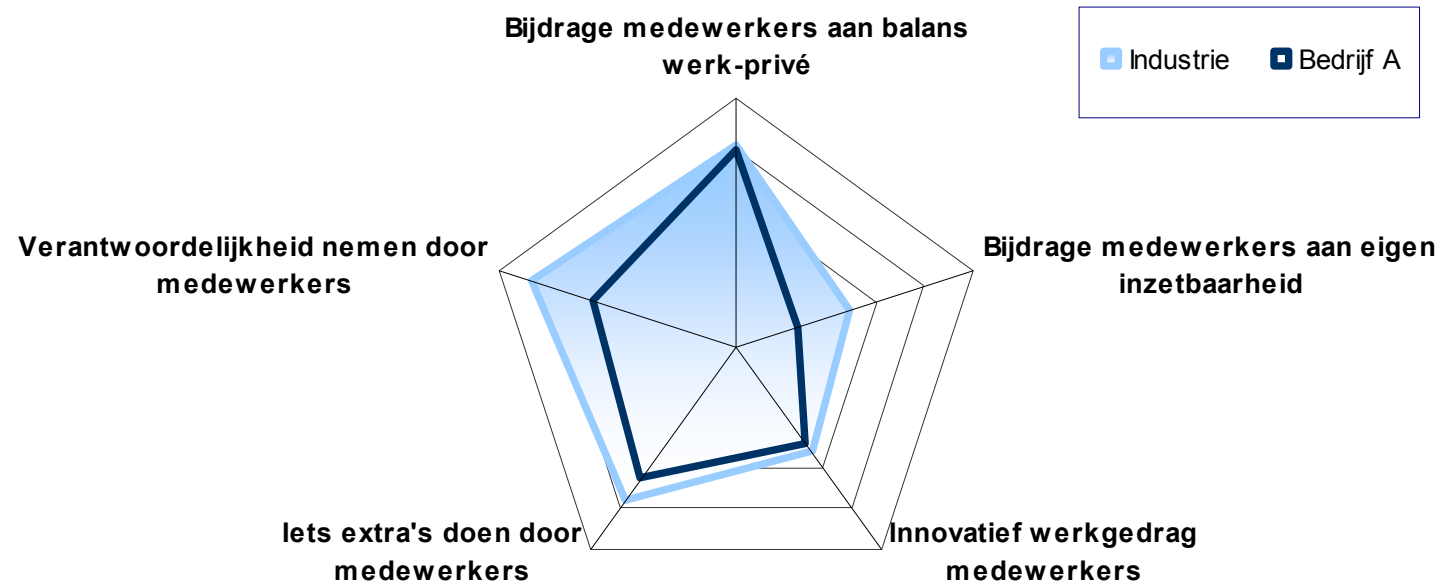
- Leidinggevende beoordeelt Goed Werknemerschap
- Werknemer beoordeelt Goed Werkgeverschap
- Rapportage in thermometers
- Benchmark met sector
- Conditie

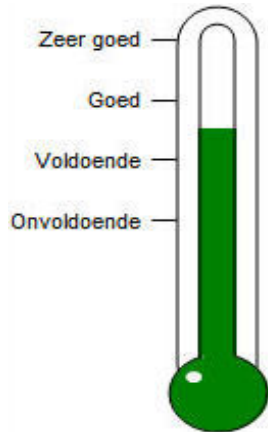
Bedrijf A: Goed Werknemerschap

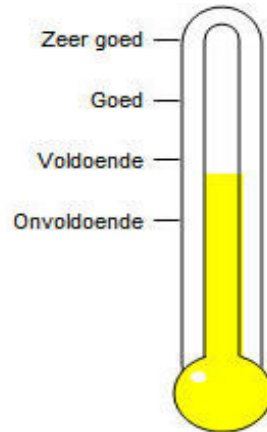
Bedrijf A: Goed Werknemerschap

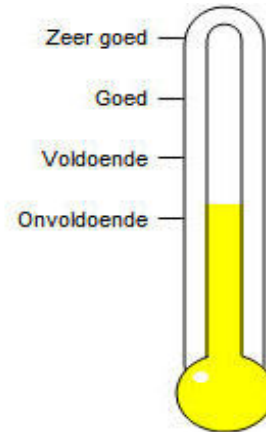
Bedrijf A: Goed Werkgeverschap

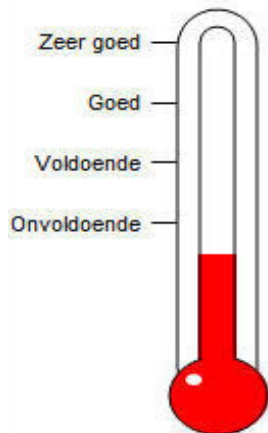
Individuele autonomie

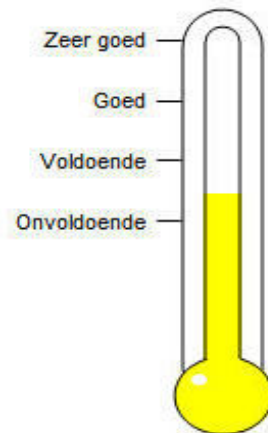
Uitdagend werk bieden

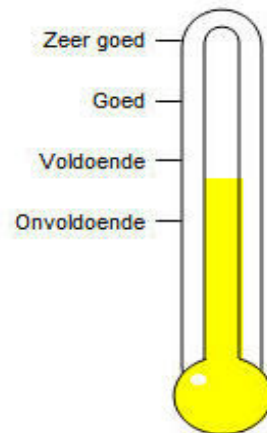
Charismatisch leidinggeven

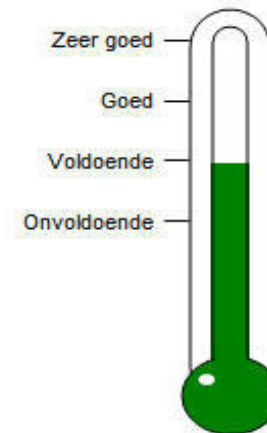
Stimuleren inzetbaarheid

Team autonomie

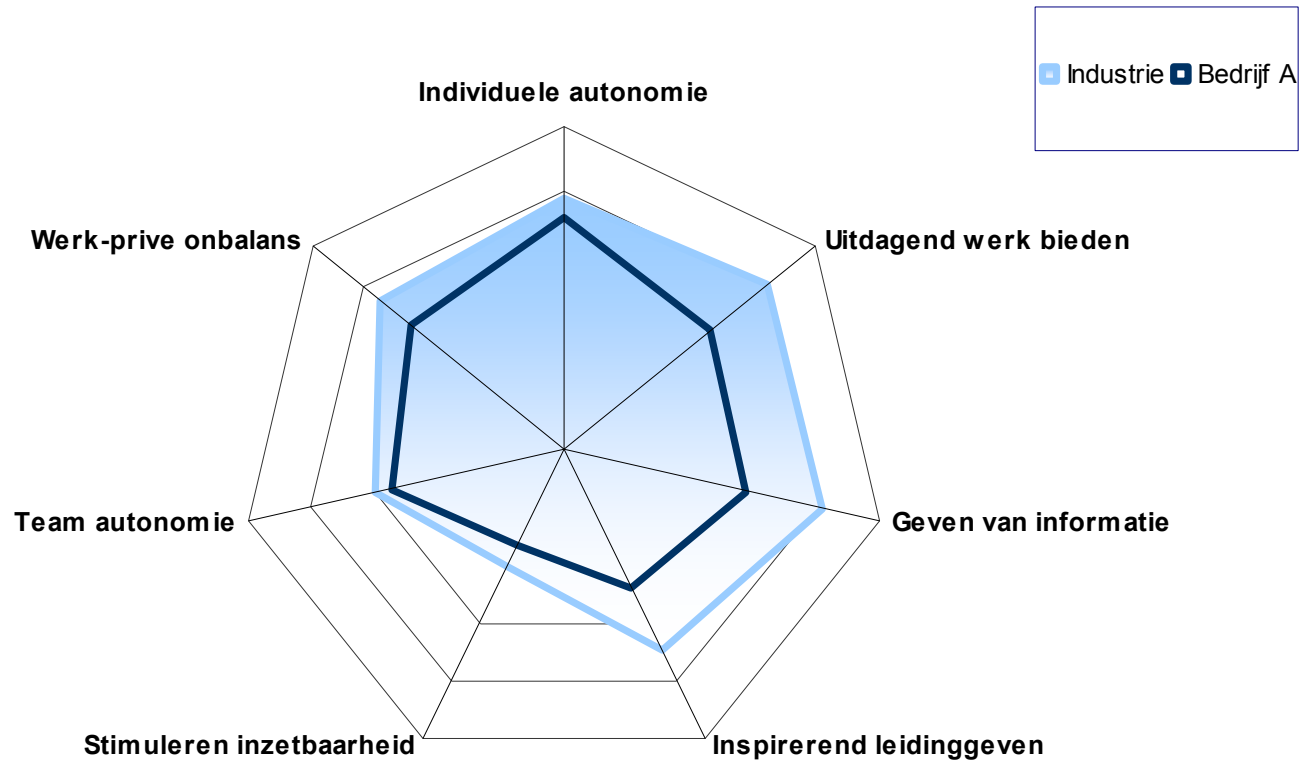
Geven van informatie

Werk-prive onbalans

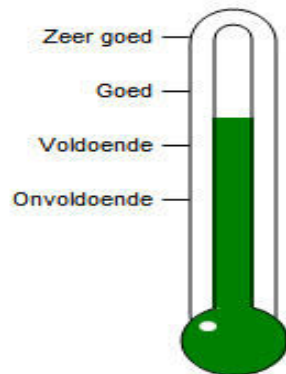
Bedrijf A: Goed Werkgeverschap

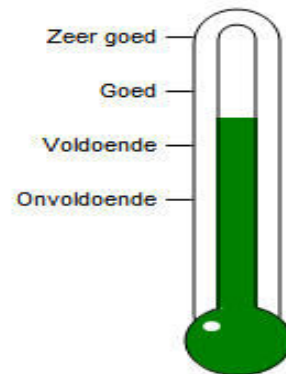
Bedrijf A

	Goed Werknemerschap	Goed Werkgeverschap
Gemiddeld rapportcijfer in bedrijf A	5,6	5,5
Gemiddeld rapportcijfer in de sector	6,9	6,9

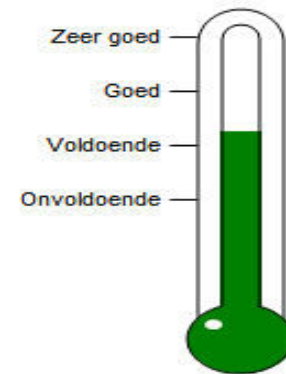
Bedrijf B: Goed Werknemerschap

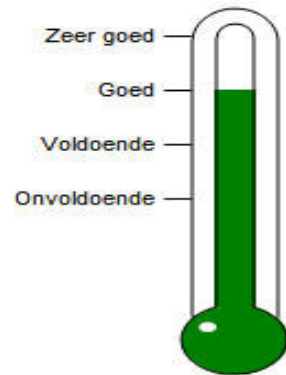
Bijdrage medewerkers
balans werk-privé

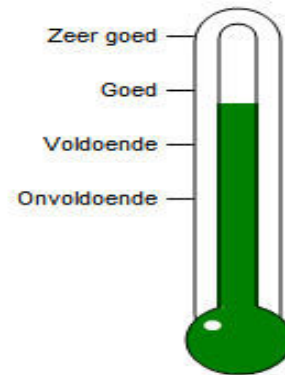
Bijdrage medewerkers
eigen inzetbaarheid

Innovatief werkgedrag
medewerkers

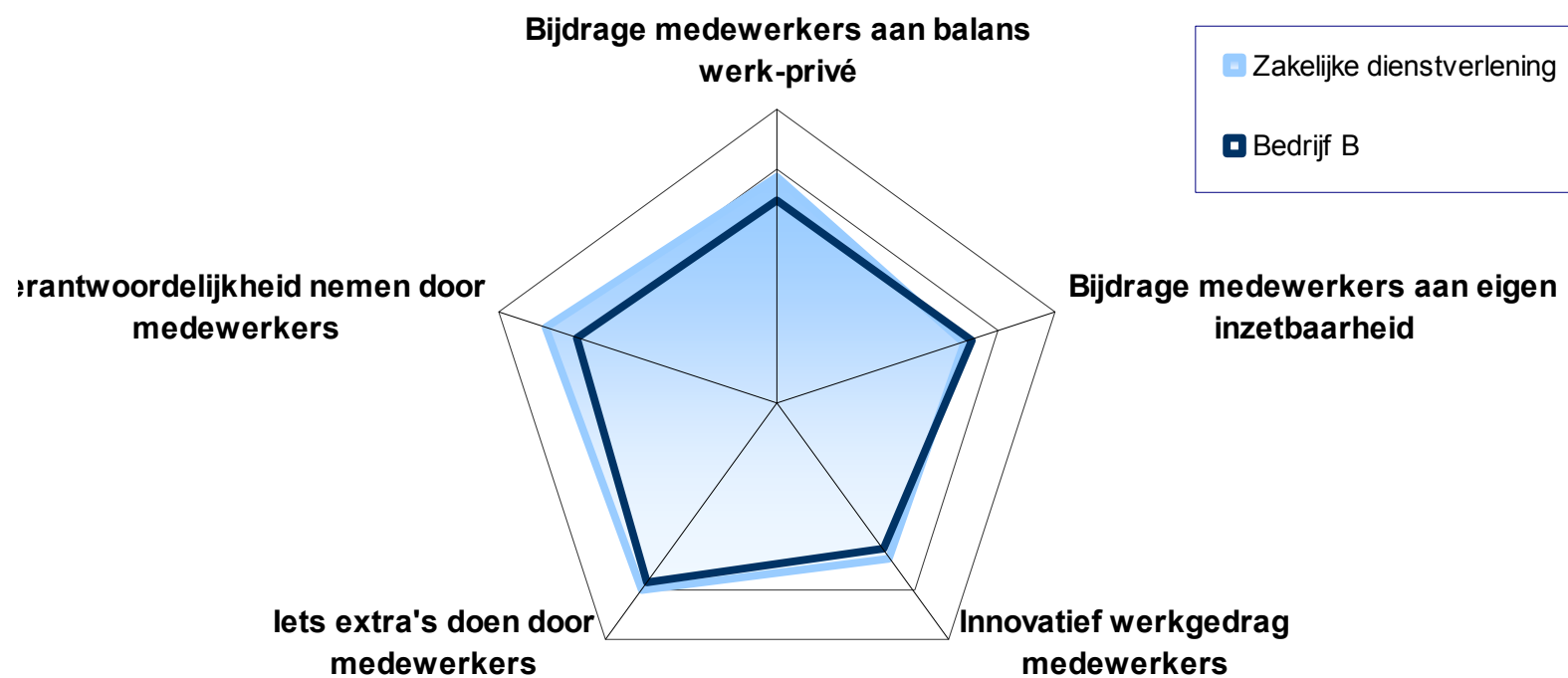

Iets extra's doen
door medewerkers

Verantwoordelijkheid
nemen door medewerkers

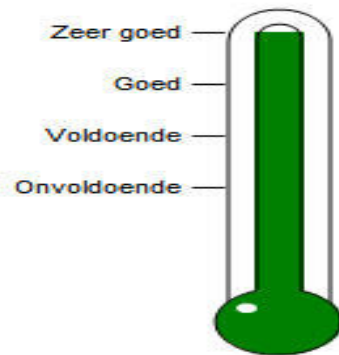
Bedrijf B: Goed Werknemerschap

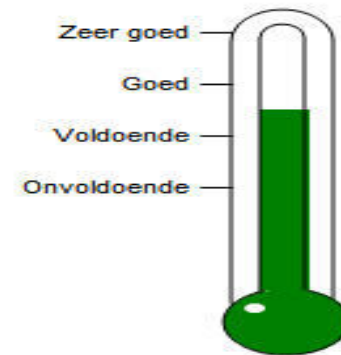
Bedrijf B: Goed Werkgeverschap

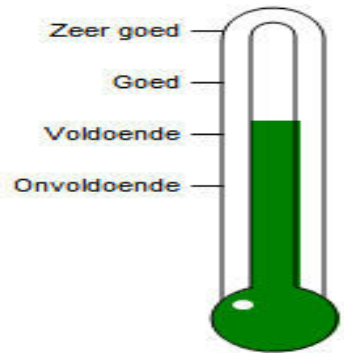
Individuele autonomie

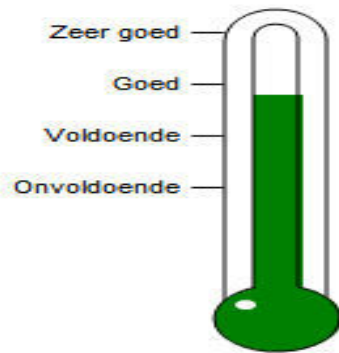
Uitdagent werk bieden

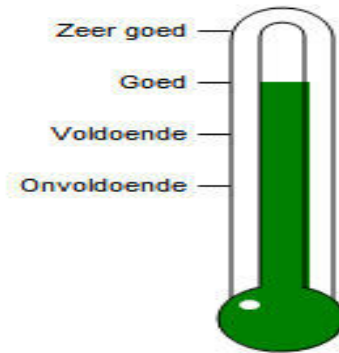
Inspirerend leidinggeven

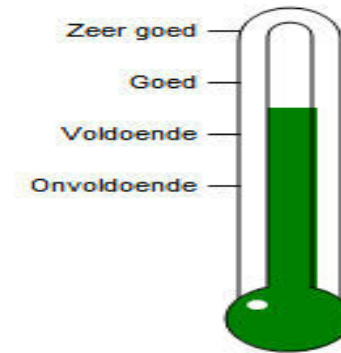
Stimuleren inzetbaarheid

Team autonomie

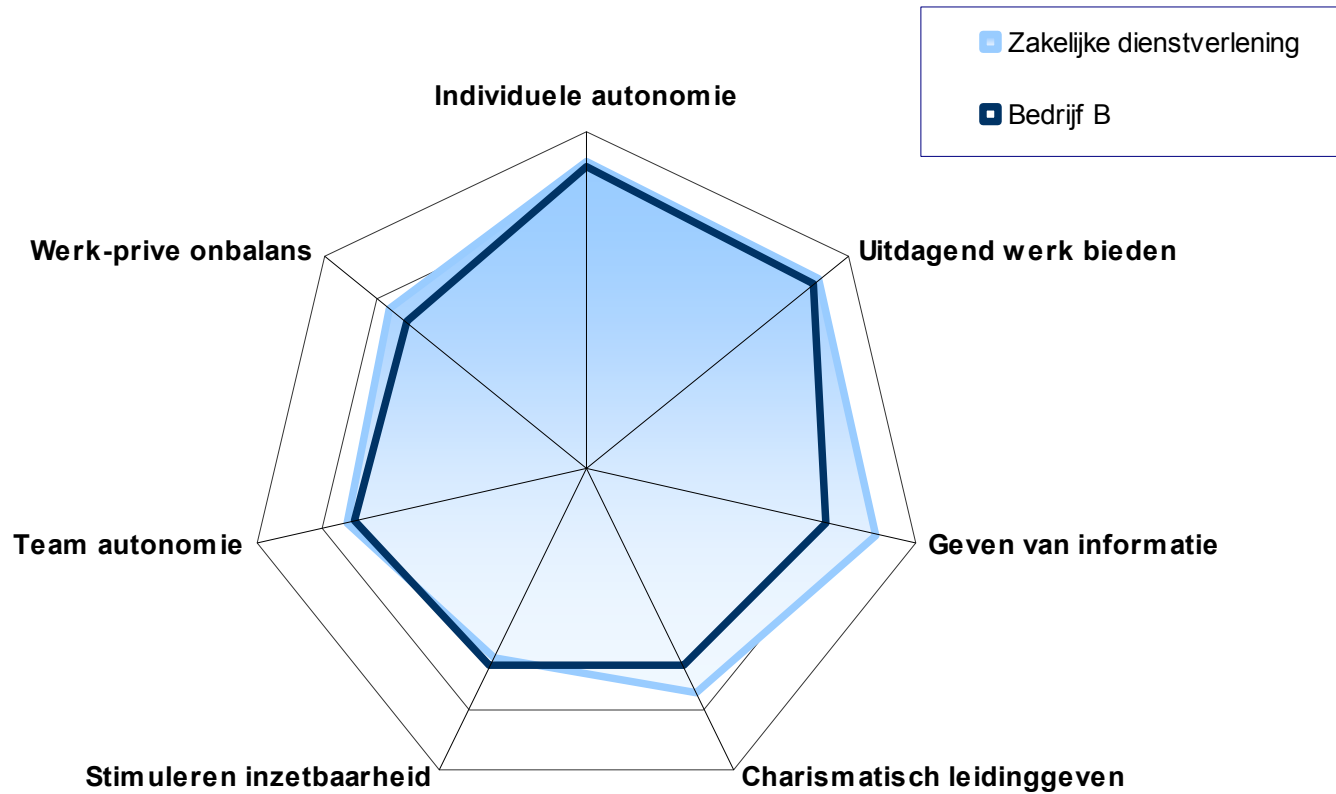
Geven van informatie

Werk-privé onbalans

Bedrijf B: Goed Werkgeverschap

Bedrijf B

	Goed Werknemerschap	Goed Werkgeverschap
Gemiddeld rapportcijfer in bedrijf B	6,9	7,5
Gemiddeld rapportcijfer in de sector	7,4	7,9

Inhoud toolbox Goed werkgeverschap

- Quickscan
- Handleiding voor het uitvoeren van een project
- Gespreksleidraad leidinggevende en medewerker
- Opzet workshop leidinggevenden

Handleiding Goed werkgeverschap

- Draagvlak (wie, waarvoor en hoe)
- Interne communicatie (informatieteksten)
  - Voor directie en leidinggevenden
  - Voor werknemers
- Quickscan goed werkgeverschap – goed werknemerschap (proces, resultaten, anonimiteit)
- Discussiebijeenkomsten (organisatie, werkvormen, verslag)
- Checklist

Dank voor uw aandacht

Dr. Rob Gründemann

TNO Kwaliteit van Leven - Arbeid
Postbus 718
2130 AS Hoofddorp

Lector Organisatieconfiguraties en Arbeidsrelaties
Hogeschool Utrecht

T 023 554 9948

E-mail: rob.gründemann@tno.nl

Website: www.tno.nl